

Г. О. АНДРОЩУК, канд. екон. наук, доц.

Л. І. РАБОТЯГОВА, пров. н. с.

ПАТЕНТНА СИСТЕМА ЄС: ЄДИНИЙ ПАТЕНТ І ПАТЕНТНИЙ СУД (Частина 1)

Резюме. У статті розглянуто організаційні та економіко-правові аспекти створення єдиної патентної системи ЄС, її ролі та місця в регіональній патентній системі, стимулюванні інновацій. Ця система є відкритою для всіх європейських держав і спрямована на видачу класичного європейського патенту. Проаналізовано процедури отримання єдиного патенту, організаційні та економічні переваги (економія коштів, компенсаційна схема) та можливі недоліки єдиної патентної системи для національних відомств. Запрацювала єдина патентна система ЄС, де видається єдиний патент з єдиною дією на території держав – членів ЄС, які беруть участь у створенні єдиної патентної охорони.

Ключові слова: Європейська патентна конвенція, класичний європейський патент, режим посиленої співпраці, єдина патентна система ЄС, єдиний патент, стимулювання інновацій.

ВСТУП

Патентна охорона відіграє особливу роль в умовах єдиного ринку Європейського Союзу (коли кордони між країнами відкриті), адже забезпечує вільне пересування товарів і послуг. Це зумовило необхідність створення такої європейської системи правової охорони винаходів, яка б дала змогу подолати територіальний принцип дії патенту. Зазначений процес здійснювався у двох напрямках. *По-перше*, передбачалося створення регіональної патентної системи, що відкрита для всіх європейських держав і спрямована на видачу європейського патенту, а також заснована на єдиній процедурі видачі патенту, який діяв на території будь-якої договірної держави відповідно до національного законодавства. *По-друге*, важливим етапом було створення системи правової охорони винаходів, призначеної лише для держав, які входили до Співтовариства, за допомогою якої видавався патент Співтовариства з єдиною дією на всій території Співтовариства. Після понад сорока років наполегливої роботи європейської спільноти ключовий принцип спільного ринку “єдиний ринок, єдина валюта, єдиний патент” було реалізовано — запрацювала єдина патентна система ЄС, видається єдиний патент з єдиною дією на території держав — членів ЄС, які беруть участь у створенні єдиної патентної охорони.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Конвенція про видачу європейського патенту (Європейська патентна конвенція) [1]

була прийнята в Мюнхені 5 жовтня 1973 р., а 15 грудня 1975 р. у Люксембурзі — Конвенція про європейський патент для Спільного ринку (Конвенція про патент Співтовариства) [2]. Європейська патентна конвенція (далі — ЄПК), що регулює лише процедуру набуття прав на європейський патент, який, будучи виданим, діє як національний у кожній із вказаних договірних держав, набрала чинності 7 жовтня 1977 року. Нині учасниками ЄПК є 39 держав, з-поміж яких були всі держави — члени ЄС (договірні держави). Нині діє редакція ЄПК зі змінами та доповненнями, внесеними Законом про перегляд ЄПК (далі — ЄПК 2000), яка набула чинності 13 грудня 2007 р., і є першим значним переглядом ЄПК у редакції 1973 року.

Водночас Конвенція про патент Співтовариства, яка передбачала введення патенту, що мав би єдину дію на території держав — членів ЄС, не була ратифікована внаслідок неузгодженості питань, пов’язаних із розподілом компетенції між Європейським патентним відомством (далі — ЄПВ) і національними патентними відомствами, перекладом патенту на мови держав-членів, а також зі створенням наднаціонального патентного суду Співтовариства.

Отже, винаходи в ЄС охороняються національними патентами, які видаються відповідно до національних законів із промислової власності кожної з держав — членів ЄС, і європейськими патентами (класичними європейськими патентами), виданими ЄПВ відповідно до ЄПК. Класичний європейський патент надає його

володільцю в кожній вказаній державі — члені ЄС, для якої він був виданий, ті ж права, які йому надавав би виданий у цій державі національний патент, починаючи від дати публікації повідомлення про його видачу в Європейському патентному бюлетені (ст. 64 (1) ЄПК 2000). Таким чином, для класичного європейського патенту застосовується подвійне законодавство: відповідно до ЄПК, визначається обсяг правової охорони винаходу та його патентоздатність, а національне патентне законодавство вказаних держав — членів ЄС регулює використання прав патентоволодільцем і вжиття санкцій у разі їх порушення.

Застосування регіонального міжнародно-правового механізму охорони винаходів спричинило зменшення кількості національних заявок на винаходи і збільшення кількості заявок на класичний європейський патент. У результаті централізації процедури видачі патентів на винаходи у ЄПВ сумарна кількість патентів збільшилася на 50–80 % у великих державах — учасниках ЄПК, у 2–5 разів — у середніх і в 10 разів — у найменших державах. Таким чином, використання ЄПК сприяло суттєвому збільшенню кількості винаходів, що охороняються в Європі, а також до їх більш рівномірного розподілу між великими і малими європейськими державами [3].

Особи, які бажають отримати класичний європейський патент, стикаються з трьома основними недоліками ЄПК. *По-перше*, йдеться про необхідність здійснити його валідацію в кожній договірній державі, у якій володільця патенту бажає охороняти свій винахід. Валідація — це складна та потенційно дуже дорога адміністративна процедура, вимоги до якої різняться в різних договірних державах і можуть призвести до високих прямих і непрямих витрат, з-поміж яких витрати на переклад повного тексту патенту на державну мову, збори за перевірку та пов'язані з ними представницькі витрати, наприклад, гонорари адвокатів, які стягуються за управління патентом (тобто оплата національних мит за продовження дії патенту).

Середньостатистичний класичний європейський патент валідується в середньому в семи державах — учасниках ЄПК. Вартість перекладу патенту, який містить 20 сторінок, на всі ці мови можна оцінити приблизно у 6–8 тис. євро, що є значними фінансовими втратами для патентоволодільця [4]. Саме мовний режим підриває конкурентоздатність європейської патентної системи, наприклад, у зіставленні з американською патентною системою.

По-друге, йдеться про різний обсяг правової охорони, що надається патентом, визначе-

ний судами в кожній вказаній державі — члені ЄС. Положення Протоколу про тлумачення ст. 69 ЄПК 2000 зобов'язують суди дотримуватися рівноваги між “справедливою охороною” для патентоволодільця і “розумною мірою впевненості” для третіх осіб. Однак виконати це правило під час розгляду будь-якого порушення європейського патенту відповідно до національного законодавства дуже важко, особливо, якщо застосовується принцип “еквівалентності”. Це може призвести до того, що обсяг правової охорони класичного європейського патенту, визначений судами в кожній вказаній державі — члені ЄС, буде різним.

Невизначеність з обсягом правової охорони погрожує інтересам патентоволодільців, їх конкурентам і громадськості загалом, негативно впливає на свободу торгівлі в ЄС і врешті-решт — на споживачів товарів.

По-третє, відповідно до ст. 64 (3) ЄПК 2000, володільцю класичного європейського патенту доводиться відстоювати свої права окремо в кожній державі — члені ЄС. Тобто в ЄС відсутня інтегрована система вирішення патентно-правових спорів стосовно європейських патентів — вона є фрагментарною. Це значно ускладнює ефективне використання патентів у межах єдиного ринку, яким передбачається вільне переміщення товарів і послуг. Так, якщо порушення прав на класичний європейський патент має місце в декількох державах, то позов має бути подано в суди держав — членів ЄС, де порушення патенту мало місце або може мати місце. Причому рішення судів, прийняті під час розгляду одного й того ж спору, можуть бути різними [5].

Зазначені недоліки ЄПК і чинна система розгляду патентно-правових спорів негативно впливає на прозорість і функціонування спільного ринку ЄС, його конкурентоспроможність. Тому в ЄС продовжувався процес подальшого реформування європейської патентної системи в напрямі створення системи правової охорони винаходів, призначеної лише для держав, які входили до ЄС, за якою видавався б єдиний патент, що діяв на всій території ЄС, а також створення єдиного патентного суду ЄС. Така єдина патентна система ЄС почала діяти лише 1 червня 2023 року.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблеми охорони та захисту інтелектуальної власності в ЄС, зокрема правової охорони винаходів в ЄС, досліджували у своїх наукових працях зарубіжні вчені: Дж. Піла, Д. Рунге, Х. Ульріх та вітчизняні: Г. О. Андрощук, М. К. Гальянтич, І. І. Дахно, А. С. Довгерт, Р. Є. Еннан,

В. О. Жаров, І. Ю. Єгоров, Ю. М. Капіца, О. П. Орлюк, В. О. Потехіна, М. Ю. Потоцький, Л. І. Работягова, О. О. Соколова, Є. О. Харитонов, О. І. Харитонova, Л. І. Федулова та ін. Проте питання щодо функціонування недавно створеної єдиної патентної системи ЄС, набуття прав на єдиний патент, який має діяти на всій території ЄС і його взаємозв'язок із класичним європейським патентом вивчені недостатньо.

Метою статті є аналіз організаційно-юридичних аспектів створення єдиної патентної системи ЄС, її ролі та місця в регіональній патентній системі, відкритої для всіх європейських держав і спрямованої на видачу класичного європейського патенту, а також процедури отримання єдиного патенту, що діє в єдиній патентній системі ЄС для держав — членів ЄС.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Єдиний європейський патент мав бути серед правових інструментів, які перебували в розпорядженні підприємців і дозволяли б їм адаптувати свою діяльність із виробництва та розповсюдження продукції через національні кордони і надавали б їм більше можливостей для інноваційного розвитку. Тому спроби встановити режим єдиного європейського патенту не припинялися. У 2010 р. представники 12 держав — членів ЄС прийняли рішення розпочати реалізацію своїх планів щодо створення єдиного європейського патенту шляхом застосування так званого режиму посиленої співпраці (англ. *enhanced cooperation*).

Відповідно до ст. 20 Договору про Європейський Союз та ст. 326–334 Договору про функціонування ЄС, посилена співпраця — це процедура, за якої щонайменше дев'ятьом державам — членам ЄС дозволяється запровадити розширену інтеграцію або співпрацю в певній сфері в межах ЄС, якщо стало зрозуміло, що ЄС як ціле не може досягти цілей такої співпраці протягом розумного періоду. Дозвіл на застосування посиленої співпраці надає Рада ЄС як крайній захід на пропозицію Комісії ЄС та після отримання згоди Європейського парламенту [6].

У результаті було ухвалено Рішення Ради 2011/167/ЄС від 10 березня 2011 р. щодо надання дозволу на посилену співпрацю у сфері створення єдиної патентної охорони між державами — членами ЄС (далі держави — члени, які беруть участь). Італія приєдналася до посиленої співпраці 2 жовтня 2015 року. Членство Великої Британії в ЄС було припинено. Наразі в процедурі посиленої співпраці беруть участь усі держави — члени ЄС, окрім Хорватії та Іспанії [7].

Посилена співпраця має забезпечити необхідну правову основу для створення єдиної па-

тентної охорони в державах — членах, які беруть участь, сприяти науково-технічному прогресу та функціонуванню внутрішнього ринку, зміцнювати інтеграційний процес в ЄС. Посилена співпраця має бути спрямована на створення єдиного патенту, що забезпечує єдину охорону на всій території держав — членів ЄС, які беруть участь, і надаватися стосовно всіх цих держав.

За результатами застосування процедури посиленої співпраці, що спрямована на створення європейського патенту з єдиною дією на всій території держав — членів ЄС, які беруть участь, Європейський Парламент і Рада ЄС затвердили на пленарному засіданні, що проходило 11 грудня 2012 р. в Страсбурзі, “патентний пакет” Євросоюзу. Він містить два нормативні акти і міжнародний договір та закладає основу для створення єдиної патентної охорони в ЄС, а саме:

1. Регламент ЄС № 1257/2012 Європейського Парламенту та Ради від 17 грудня 2012 р. про впровадження посиленої співпраці у сфері створення єдиної патентної охорони (далі — Регламент ЄС № 1257/2012) [8];

2. Регламент ЄС № 1260/2012 Європейського Парламенту та Ради від 17 грудня 2012 р. про впровадження посиленої співпраці у сфері створення єдиної патентної охорони щодо застосовних механізмів перекладу (далі — Регламент ЄС № 1260/2012) [9];

3. Угода про єдиний патентний суд (*Agreement on a Unified Patent Court*; далі — Угода про ЄПС) [10].

Відповідно до Угоди про ЄПС, запровадження єдиної патентної системи нерозривно пов'язано зі створенням Єдиного патентного суду (ЄСП, *Unified Patent Court*), наділеного виключною юрисдикцією щодо розгляду всіх справ про порушення та визнання недійсними (анулювання) класичних європейських патентів і європейських патентів з єдиною дією, а також справ про порушення і дійсність свідоцтв додаткової охорони, що видаються на підставі Регламенту ЄС № 469/2009 щодо медичних продуктів або Регламенту ЄС № 1610/96 щодо фітофармацевтичних продуктів.

Регламент ЄС № 1257/2012 і Регламент ЄС № 1260/2012 (далі — Регламенти, що стосуються єдиної патентної охорони), які забезпечують введення європейського патенту з єдиною дією (*Unitary Patent*) і встановлення мовного режиму, що застосовується до його перекладу, набули чинності 20 січня 2013 року. Але вони мають застосовуватися лише від дати набрання чинності Угодою про ЄПС, тобто в перший день четвертого місяця після передання на зберігання тринадцятої ратифікаційної грамоти державами, які

беруть участь, включаючи Німеччину, Францію та Італію (три договірні держави, у яких у 2012 р. діяла найбільша кількість класичних європейських патентів).

Угода про ЄПС була підписана 19 лютого 2013 р. державами, які беруть участь, за винятком Польщі. Велика Британія відкликала свій підпис оскільки вийшла з ЄС. Після її ратифікації шістнадцятьма договірними державами-членами, включаючи Францію та Італію, 17 лютого 2023 р. здала на зберігання свою ратифікаційну грамоту Німеччина. Це означало, що Угода про ЄПС набула чинності 1 червня 2023 р., а отже, єдина патентна система була успішно запроваджена.

Після ухвалення Регламентів, що стосуються єдиної патентної охорони, державами — членами, які беруть участь, був заснований Спеціальний комітет Адміністративної ради, який 15 грудня 2015 р. прийняв “Правила, що стосуються єдиної патентної охорони” [11] і “Правила, що стосуються зборів за єдину патентну охорону” [12].

Правила, що стосуються єдиної патентної охорони, передбачали створення окремого патентного відділу в ЄПВ і встановлювали процедури, які мають виконуватися ЄПВ, відповідно до Регламентів, що стосуються єдиної патентної охорони. Більшість положень цих правил стосуються запиту про єдину дію і процедури отримання європейського патенту з єдиною дією в ЄПВ. Окрім того, правила включають важливі положення щодо застосування схеми компенсації витрат на переклад патенту, реєстрації заяви про ліцензію на право, сплату зборів за продовження терміну дії європейського патенту з єдиною дією. Згідно з цими правилами, було створено централізований Реєстр єдиної патентної охорони та встановлено записи, які мають бути внесені до нього. Вони містять (або посилаються) на деякі загальні процедурні положення, які значною мірою взяті з ЄПК і Регламентів, що стосуються єдиної патентної охорони.

Правила, що стосуються зборів за єдину патентну охорону, визначають збори, які мають бути сплачені в ЄПВ володільцями європейського патенту з єдиною дією, та способи їх сплати. Вони також встановлюють суму компенсації витрат на переклад, яку фізичні особи, малі та середні підприємства (далі — МСП), університети, некомерційні організації та державні дослідницькі організації, що мають місце проживання або основне місце діяльності в державі — члені ЄС, можуть отримати, якщо запитують європейський патент з єдиною дією після подання заявки на європейський патент

офіційною мовою ЄС, відмінною від англійської, французької чи німецької. Варто зазначити, що найважливіші положення, які використовуються до європейського патенту з єдиною дією, співпадають з правилами, що регулюють порядок сплати зборів до ЄПВ стосовно європейського патенту згідно з ЄПК.

Для надання компаніям, винахідникам та їх представникам короткого опису процедури отримання європейського патенту з єдиною дією Директоратом ЄПВ з європейських і міжнародних правових питань було розроблено “Єдине патентне керівництво” [13]. У Регламентах, що стосуються єдиної патентної охорони, а також в іншому відповідному законодавстві використовуються терміни “європейський патент з єдиною дією” та “єдина патентна охорона”. Однак у цьому керівництві було прийнято термін “єдиний патент” як синонім цих термінів. Далі в статті ми також використовуємо термін “єдиний патент”.

Єдиний патент — це “європейський патент з єдиною дією”, тобто європейський патент, виданий ЄПВ відповідно до правил і процедур ЄПК, якому після його видачі на запит його володільця надається єдина дія на території держав — членів, які беруть участь. Система отримання єдиного патенту ґрунтується на ЄПК. Це означає, що процедура його видачі така сама, як і для класичних європейських патентів. Заявники подають заявку на європейський патент із метою видачі класичного європейського патенту, яку розглядають відповідно до ЄПК і, якщо всі формальні та суттєві вимоги щодо патентоздатності винаходу дотримані, то видається класичний європейський патент.

Після видачі європейського патенту володільць патенту має подати запит на єдину дію до Єдиного відділу охорони патентів ЄПВ як спеціального відділу, який займається питаннями єдиних патентів, не пізніше одного місяця від дати публікації повідомлення про видачу класичного європейського патенту в Європейському патентному бюлетені. Запит на єдину дію подається в письмовій формі мовою розгляду заявки на класичний європейський патент. Запит має містити, зокрема:

- відомості про володільця класичного європейського патенту, який подає запит;
- номер класичного європейського патенту, для якого запитується єдина дія;
- переклад класичного європейського патенту, відповідно до вимог п. 1 ст. 6 Регламенту ЄС № 1260/2012 [14].

Для того, щоб мати право на реєстрацію єдиного патенту, класичний європейський патент має бути виданий з однаковим набором

пунктів формули щодо всіх 25 держав — членів, які беруть участь (ст. 3 (1) у поєднанні з ч. 7 Регламенту ЄС № 1257/2012). Ця умова має бути виконана незалежно від кількості держав — членів, у яких Угода про ЄПС набуде чинності на дату реєстрації в ЄПВ єдиного патенту. Тому важливо не виключати зазначення жодної з 25 держав — членів, які беруть участь, оскільки це призведе до втрати можливості отримати єдиний патент. Окрім того, європейський патент не має містити інший набір пунктів формули для будь-якої з держав — членів, які беруть участь, оскільки це також перешкоджало б ЄПВ зареєструвати єдиний патент [15]. Нині лише 17 держав із 25 держав — членів, які беруть участь, уже ратифікували Угоду про ЄПС, та застосовують єдиний патент, а саме: Австрія, Бельгія, Болгарія, Данія, Естонія, Фінляндія, Франція, Німеччина, Італія, Латвія, Литва, Люксембург, Мальта, Нідерланди, Португалія, Словенія, Швеція [16].

У разі виконання всіх вимог ЄПВ зареєструє єдиний патент, тобто засвідчить єдину дію для відповідного класичного європейського патенту в новому Реєстрі єдиної патентної охорони. Важливо звернути увагу на те, що єдиний патент набуває чинності в державах — членах, які беруть участь, від дати публікації ЄПВ сповіщення про видачу саме класичного європейського патенту в Європейському патентному бюлетені, а не від дати публікації сповіщення в новому Реєстрі єдиної патентної охорони [17].

Якщо єдиний патент було зареєстровано і його дія поширюється на територію держав — членів, які беруть участь, то такі держави мають вжити необхідних заходів для того, щоб класичний європейський патент не набув чинності на їх території як національний патент. Це дасть змогу уникнути будь-якого дублювання патентної охорони єдиним патентом і класичним європейським патентом (ст. 4 Регламенту ЄС № 1257/2012) [18].

Держави — члени, які беруть участь, поклали на ЄПВ певні адміністративні завдання щодо управління правами на єдиний патент, тому передання прав, заяви про ліцензії на право та інші права централізовано реєструються в ЄПВ у рамках єдиної патентної охорони, а не за допомогою множинних паралельних реєстрацій у національних патентних реєстрах кожної держави-члена. Це надає можливість уникнути адміністративних труднощів, оскільки ЄПВ діє відповідно до єдиного правового режиму щодо необхідних документів і доказів. Таким чином, зменшуються супутні витрати на адміністративні збори чи витрати, що пов'язані з залученням декількох місцевих агентів для виконання адмі-

ністративних процедур у національних патентних відомствах.

Отже, у Реєстрі єдиної патентної охорони також будуть знаходитися сповіщення про правовий статус стосовно єдиних патентів, а саме про: ліцензування, передання, обмеження прав, анулювання та припинення дії. Записи до Реєстру вносяться трьома офіційними мовами ЄПВ. Держави — члени, які беруть участь, і на які поширюється відповідний єдиний патент, будуть перераховані в Реєстрі єдиної патентної охорони та в повідомленні, яким ЄПВ інформує заявника про дату реєстрації єдиної дії. Таким чином, територіальна сфера дії кожного єдиного патенту буде чітко зазначена і легко встановлюватися [19].

Спочатку єдині патенти не будуть охоплювати всі 25 держав, які беруть участь, у режимі посиленої співпраці, оскільки деякі з них ще не ратифікували Угоду про ЄПС (ст. 18 (2) Регламенту ЄС № 1257/2012). Наступні ратифікації відбуватимуться послідовно, тому можуть бути різні покоління єдиних патентів із різним територіальним охопленням. Однак географічне покриття певного покоління єдиних патентів після дати реєстрації єдиної дії залишиться незмінним протягом усього строку їх дії, незалежно від будь-яких наступних ратифікацій Угоди про ЄПС. Інакше кажучи, територіальне охоплення єдиних патентів не буде поширюватися на інші держави — члени, які беруть участь, що ратифікують Угоду про ЄПС після того, як відбулася реєстрація ЄПВ єдиної дії європейського патенту [20].

Згідно з ч. 7 Регламенту ЄС № 1257/2012, головною особливістю єдиного патенту є забезпечення однакової дії в усіх державах — членах, які беруть участь. Так, єдиний патент повинен бути обмежений, переданий, анульований або втрачати чинність стосовно всіх держав-членів. Окрім того, передбачена можливість ліцензування єдиного патенту щодо всієї або частини територій держав — членів, які беруть участь.

Єдиний патент надає його володільцю право не допускати вчинення будь-якою третьою стороною дій, які порушують цей патент на території держав — членів, які беруть участь, і у яких він має єдину дію. Причому обсяг цього права та його обмеження є однаковими в усіх державах-членах.

Відповідно до прецедентної практики Суду Європейського Союзу, принцип вичерпання прав також застосовується до єдиних патентів. Так, права, що надаються єдиним патентом, не мають поширюватися на дії стосовно запатентованого продукту, що здійснюються в державах — членах, які беруть участь, після

того, як цей продукт був розміщений на ринку ЄС самим патентоволодільцем [21].

Поряд із двома чинними варіантами (національним патентом або класичним європейським патентом) єдиний патент пропонує додаткову можливість патентної охорони у ЄС. До того ж, єдиний патент можна комбінувати з класичним європейським патентом: можна запитати єдиний патент і, окрім того, валідувати класичний європейський патент у тих договірних державах — учасниках ЄПК, території яких не охоплюються єдиною патентною охороною, оскільки вони не є державами — членами ЄС або є державами — членами ЄС, які не беруть участь у посиленій співпраці у сфері створення єдиної патентної охорони, або є державами — членами ЄС, які беруть участь у посиленій співпраці, але ще не ратифікували чи не приєдналися до Угоди про ЄПС [22].

Наявність єдиного патенту усуває необхідність дотримання вимог валідації класичного європейського патенту в державах — членах, які беруть участь, і пов'язаних із цим високих витрат. На сьогодні володільцю класичного європейського патенту за підтримання його чинності необхідно щороку сплачувати збори до декількох національних відомств, які можуть відрізнятися за сумою та валютою, враховувати різні юридичні вимоги. За підтримання чинності єдиного патенту щорічно в ЄПВ оплачується один збір в євро відповідно до єдиного правового режиму щодо строків і способів сплати. Причому сплачувати збір може будь-яка людина, а тому немає необхідності використовувати місцевих агентів.

Рівень зборів за підтримання чинності єдиного патенту дуже привабливий і зручний для бізнесу, оскільки він встановлений на рівні, еквівалентному сукупним зборам за підтримання чинності патенту в чотирьох провідних країнах серед держав — членів, які беруть участь, тобто в тих країнах, де європейські патенти найчастіше валідуються. Загальні збори за перші десять років — середній строк дії патенту — становлять менше 5 тис. євро. Також патентоволодільці, які подають заяву на ліцензію на право до ЄПВ, отримують 15 % знижку на сплату збору за підтримання чинності єдиного патенту. Варто зазначити, що за подання та розгляд запиту про єдину дію або за реєстрацію єдиного патенту збори не стягуються.

Під час порівняння витрат на єдиний патент із витратами на класичний європейський патент варто враховувати не лише рівень зборів за підтримання його чинності, а й непрямі витрати, що пов'язані з валідуванням класичного європейського патенту. Ці витрати можуть бути

значними, особливо якщо класичний європейський патент проходить валідацію в декількох державах — членах, які беруть участь, і зазвичай включають витрати на переклад і збори за публікацію, що сплачуються різним національним патентним відомствам, а також гонорари, стягвані місцевими повіреними або іншими. Завдяки введенню єдиного патенту немає потреби наймати різних місцевих повірених, агентів або постачальників спеціалізованих послуг для отримання єдиного патенту та підтримання його чинності.

Грунтуючись на такому порівнянні загальних витрат, єдиний патент буде дешевшим за класичний європейський патент, валідований і діючий у чотирьох із 25 держав — членів, які беруть участь. Отже, чим у більшій кількості держав-членів буде необхідно валідувати класичний європейський патент, тим більш рентабельним буде єдиний патент [23].

Механізми перекладу патентів у системі єдиної правової охорони встановлюються Регламентом ЄС № 1260/2012 і мають забезпечувати правову визначеність та стимулювати інновації, зокрема приносити користь МСП. Вони мають зробити доступ до єдиного патенту та до єдиної патентної системи загалом легшим, менш витратним та юридично безпечним.

Єдиний патент підпорядковується лінгвістичному режиму, прийнятому в ЄПВ, де офіційними мовами є англійська, німецька та французька, з урахуванням винятків, що передбачені для перехідного періоду та вирішення спорів щодо єдиних патентів. Відповідно до п. 1 ст. 6 Регламенту ЄС № 1260/2012 протягом перехідного періоду, що починається від дати набуття ним чинності, патентоволодільець має подати разом із запитом на єдину дію один повний переклад опису європейського патенту, а саме: англійською мовою, якщо мовою розгляду в ЄПВ була французька або німецька; повний переклад опису європейського патенту будь-якою іншою офіційною мовою ЄС, якщо мовою розгляду була англійська.

Переклад призначається лише для інформаційних цілей і не має юридичної сили. Перехідний період щодо перекладу триватиме мінімум шість років і закінчиться, якщо стане можливим високоякісний машинний переклад усіх патентних документів на всі офіційні мови ЄС.

Для МСП, фізичних осіб, некомерційних організацій, університетів і державних дослідницьких організацій, що базуються в ЄС, розроблена схема компенсації, яка буде покривати витрати, що пов'язані з перекладом заявки на європейський патент, якщо вона була подана офіційною мовою ЄС, відмінною від англійської,

французької або німецької. Таким особам буде виплачено одноразову суму в розмірі 500 євро при реєстрації їх єдиного патенту. Компенсацію буде надано Єдиним патентним відділом ЄПВ. Причому запит на компенсацію має бути подано разом із запитом на єдину дію.

У ст. 4 Регламенту ЄС № 1260/2012 викладено особливості перекладу єдиних патентів під час вирішення різних спорів щодо них. Так, у разі спору, що стосується єдиного патенту, законною вимогою є те, щоб патентоволоділець за запитом передбачуваного порушника надав повний переклад патенту офіційною мовою або держави — члена, у якій передбачуване порушення мало місце, або держави — члена, у якій проживає передбачуваний порушник. Володілець патенту також має бути зобов'язаним надати на запит суду, компетентного в державах — членах, які беруть участь, для спорів, що стосуються єдиного патенту, повний переклад патенту на мову, що використовується в розгляді цього суду. Такі переклади не повинні здійснюватися за допомогою автоматичних засобів, а мають бути підготовлені фахівцями та надаватися за рахунок патентоволоділця.

У разі виникнення спору, що стосується вимоги про відшкодування збитків, суд, який розглядає спір, має взяти до уваги той факт, що до того, як йому було надано переклад його рідною мовою, передбачуваний порушник міг діяти добросовісно і не знав або не мав розумних підстав знати, що він порушує патент. Компетентний суд повинен оцінити обставини конкретної справи і взяти до уваги, чи є передбачуваний порушник МСП, який працює лише на місцевому рівні, фізичною особою, некомерційною організацією, університетом або державною дослідницькою організацією.

Переваги єдиного патенту такі:

- єдина дія на території всіх держав — членів, які беруть участь, починаючи з моменту його реєстрації;
- однаковий обсяг права, що надається єдиним патентом, і його обмеження для всіх держав — членів, які беруть участь;
- економія коштів, які пов'язані з необхідністю валідувати патент у державах — членах ЄС, що може бути дорогим, трудомістким і складним адміністративним процесом;
- дуже проста, зрозуміла і безкоштовна процедура отримання єдиного патенту в ЄПВ;
- можливість сплати єдиного збору в ЄПВ за підтримку чинності патенту замість сплати відповідних зборів у кожній державі — члені, яка бере участь. Передбачається, що зазначені збори будуть значно нижчими сумарного значення нині чинних національних зборів;

- компенсаційна схема, яка зменшує витрати на переклад для МСП, фізичних осіб, некомерційних організацій, університетів і державних дослідницьких організацій;
- єдина процедура внесення до відповідних централізованих реєстрів в ЄПВ записів про видачу ліцензій і передання прав замість реєстрації цих дій у національних реєстрах кожної держави — члена ЄС;
- можливість забезпечити єдину охорону і захист прав в усіх державах — членах, які беруть участь, оскільки матеріальне патентне право, яке регулює обсяг та обмеження прав, а також засоби правового захисту, доступні у випадках порушення патенту, містяться в Угоді про ЄПС.

Однак єдина патентна охорона має і певні недоліки. Так, головним із них є практично повне знецінення національних патентних відомств, оскільки їх повноваження, які і так не надто великі відповідно до ЄПК, будуть додатково урізані. Також не передбачена трансформація єдиного патенту в національні патенти.

Окрім того, володілець єдиного патенту не матиме можливість припинити його дію в окремих державах — членах, які беруть участь, оскільки суттєвим недоліком єдиної правової охорони є те, що дія єдиного патенту може бути припинена за допомогою єдиної процедури в ЄПС на території одночасно всіх 25 держав — членів, які беруть участь. Причому підставою для такого припинення дії може бути наявність більш ранніх, але неопублікованих національних заявок та інших документів, які оскаржують новизну винаходу та які зазвичай не враховуються під час проведення експертизи заявок на новизну під час отримання класичних європейських патентів.

Стосовно класичного європейського патенту, то в разі виникнення подібних проблем заявник має можливість внести відповідні зміни до європейського патенту (обмежити обсяг прав) для кожної конкретної держави — учасниці ЄПК і тим самим зберегти його чинність. Отже, якщо класичний європейський патент в одній із держав — учасниць ЄПК втратив чинність, то в інших державах-учасниках цей патент може продовжувати діяти без жодних обмежень.

Розглянемо те, як використовувався єдиний патент із моменту запровадження єдиної патентної системи 1 червня 2023 року. У ЄПВ функціонує Центр статистики та тенденцій, на інформаційній панелі якого, створеної на сайті ЄПВ, представлено інформацію стосовно єдиних патентів: кількість запитів на їх видачу; кількість уже виданих єдиних патентів;

місцезнаходження володільців патентів; статус та еволюція запитів на єдиний патент; галузі технологій за класифікацією BOIB (IPC), до яких належать такі патенти; мова, якою спочатку були опубліковані, а згодом перекладені класичні європейські патенти, які трансформувалися в єдині патенти.

Усі дані, що наведено на інформаційній панелі, є інтерактивними, окрім тих, що стосуються “Топ-25 володільців” і “Профілю європейських володільців”, які оновлюються щомісяця. Коефіцієнт використання єдиної патентної охорони в 2023 або в 2024 р. є відсотком отриманих запитів на єдиний патент щодо класичних європейських патентів, виданих у 2023 або 2024 р., і становить: у 2023 р. — 17,5 %; у 2024 р. — 23,5 % [24].

На інформаційній панелі Центру статистики та тенденцій єдині патенти прокласифіковані відповідно до “Технологічної класифікації для порівняння держав”, розробленої BOIB, у якій виділено 35 сфер технологій на основі Міжнародної патентної класифікації (IPC8). Такий підхід є актуальним, оскільки в сучасному світі значна частка економічної діяльності стосується наукомістких товарів і послуг, де технологія постає головним чинником конкурентоздатності виробленої продукції. Аналіз технологій є першим кроком в описуванні та розумінні економічної діяльності держав із метою дослідити те, як технологічна компетентність трансформується в економічні показники [25]. Розподіл єдиних патентів відповідно до найбільш використовуваних сфер технологій BOIB (IPC8) проілюстровано в таблиці 1.

Таблиця 1

Розподіл єдиних патентів відповідно до класифікації технологій BOIB на основі IPC8

Сфери технологій BOIB	Індекс Міжнародної патентної класифікації (IPC8)	Єдині патенти, %
Медичні технології	A61B, A61C, A61D, A61F, A61G, A61H, A61J, A61L, A61M, A61N, H05	12,1
Цивільна інженерія (проектування і обслуговування доріг, мостів, дамб і подібних споруд)	E02, E01B, E01C, E01D, E01F-001, E01F-003, E01F-005, E01F-007, E01F-009, E01F-01, E01H, E03, E04, E05, E06, E21, E99	5,8
Транспорт	B60, B61, B62, B63B, B63C, B63G, B63H, B63J, B64	5,4
Інші спеціальні машини	A01B, A01C, A01D, A01F, A01G, A01J, A01K, A01L, A01M, A21B, A21C, A22, A23N, A23P, B02B, C12L, C13C, C13G, C13H, B28, B29, C03B, C08J, B99Z, F41, F42	5,3
Вимірювання	G01B, G01C, G01D, G01F, G01G, G01H, G01J, G01K, G01L, G01M, (G01N not G01N-033), G01P, G01R, G01S; G01V, G01W, G04, G12B, G99	5,2
Цифровий зв'язок (Інтернет)	H04L	5,2
Електричні машини, апарати, енергетика (неелектронна частина)	F21, H01B, H01C, H01F, H01G, H01H, H01J, H01K, H01M, H01R, H01T, H02, H05B, H05C, H05F, H99Z	4,8
Комп'ютерні технології (електрична цифрова обробка)	(G06 not G06Q), G11C, G10L	4,4
Машинобудування (поводження, обслуговування, управління, догляд)	B25J, B65B, B65C, B65D, B65G, B65H, B66, B67	3,9
Фармацевтика	A61K not A61K-008	3,7
Інші споживчі товари	A24, A41B, A41C, A41D, A41F, A41G, A42, A43B, A43C, A44, A45, A46B, A62B, B42, B43, D04D, D07, G10B, G10C, G10D, G10F, G10G, G10H, G10K, B44, B68, D06F, D06N, F25D, A99Z	3,2
Верстати	B21, B23, B24, B26D, B26F, B27, B30, B25B, B25C, B25D, B25F, B25G, B25H, B26B	3,1
Хімічна інженерія	B01B, B01D-000, B01D-01, B01D-02, B01D-03, B01D 041, B01D-043, B01D-057, B01D-059, B01D-06, B01D-07, B01F, B01J, B01L, B02C, B03, B04, B05B, B06B, B07, B08, D06B, D06C, D06L, F25J, F26, C14C, H05H	3,1

ВИСНОВКИ

Як наслідок, введення єдиного патенту в систему правової охорони винаходів в ЄС можна схематично уявити у вигляді взаємопов'язаних чотирьох концентричних кіл, у центрі яких знаходиться національний патент. Навколо нього описані кола, які можна ототожнити: перше коло — з єдиним патентом, для якого уніфікація патентного права майже цілком здійснена; друге коло — з класичним європейським патентом, де в основному досягнена уніфікація у сфері набуття прав на винахід; третє коло — із Договором про патентну кооперацію (РСТ), де уніфікація стосується матеріалів заявки на патент, процедури її подання, міжнародного пошуку, публікації; і, останнє, четверте коло — з Паризькою конвенцією з охорони промислової власності, яка регламентує лише декілька фундаментальних правил (національний режим, конвенційний пріоритет). Водночас сьогодні питання про повну інтеграцію патентних систем держав — членів ЄС не розглядається, так само як і не береться під сумнів існування національних патентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. European Patent Convention (EPC 1973): A revised version of the European Patent Convention entered into force on 13 December 2007 // OJ EPO. — 2007. — No. 3.
2. Правове забезпечення сфери інтелектуальної власності в Україні в контексті Європейської інтеграції: концептуальні засади : монографія / за наук. ред. О. П. Орлюк; кол. авторів: В. С. Дроб'язко, А. В. Міндрул, О. О. Тверезенко, Л. І. Работягова, О. О. Штефан та ін. — Київ : Лазурит-Поліграф, 2010. — 464 с.
3. Андрощук Г. О. Патентне право: міжнародно-правове регулювання : монографія / Г. О. Андрощук, Л. І. Работягова. — Київ : Інтерсервіс, 2018. — 286 с.
4. Communication from the Commission to the European Parliament and the Council — Enhancing the patent system in Europe /COM/2007/0165 final [Electronic resource] // EUR-Lex. — Doc. 52007DC0165. — Access mode: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A52007DC0165>.
5. Harhoff D. Economic Cost-Benefit Analysis of a Unified and Integrated European Patent Litigation System [Electronic resource] / D. Harhoff // ResearchGate. — January, 2009. — Access mode: https://www.researchgate.net/publication/267839173_Economic_Cost-Benefit_Analysis_of_a_Unified_and_Integrated_European_Patent_Litigation_System.
6. Капіца Ю. Єдиний європейський патент і нові можливості патентування в Європейському Союзі / Ю. Капіца // Теорія і практика інтелектуальної власності. — 2016. — № 2. — С. 17–27.
7. Council Decision of 10 March 2011 authorising enhanced cooperation in the area of the creation of unitary patent protection (2011/167/EU) [Electronic resource]. — Access mode: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32011D0167&from=EN>.
8. Regulation (EU) No. 1257/2012 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2012 implementing enhanced cooperation in the area of the creation of unitary patent protection // OJ EPO. — 31.12.2012. — L 361. — P. 1–8.
9. Regulation (EU) No. 1260/2012 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2012 implementing enhanced cooperation in the area of the creation of unitary patent protection with regard to the applicable translation arrangements // OJ EPO. — 31.12.2012. — L 361. — P. 89–92.
10. Agreement on a Unified Patent Court [Electronic resource] // EUR-Lex. — Doc. 42013A0620(01). — 20.6.2013. — Access mode: <http://https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A42013A0620%2801%29>.
11. Rules relating to Unitary Patent Protection as adopted by decision of the Select Committee of the Administrative Council of the European Patent Organization of 15 December 2015 and as last amended by decision of the Select Committee of the Administrative Council of 23 March 2022 [Electronic resource] // OJ EPO. — 2022. — A41. — Access mode: <https://www.epo.org/law-practice/legal-texts/official-journal/2022/04/a41.html>.
12. Rules relating to Fees for Unitary Patent Protection (RFeesUPP) as adopted by decision of the Select Committee of the Administrative Council of the European Patent Organisation of 15 December 2015 [Electronic resource] // OJ EPO. — 2022. — A42. — Access mode: <https://www.epo.org/law-practice/legal-texts/official-journal/2022/04/a42.html>.
13. Unitary Patent Guide [Electronic resource]. — 2nd edition. — April 2022. — Access mode: <https://www.epo.org/en/legal/guide-up>.
14. The Unitary Patent package. An introduction to the new system and latest update [Electronic resource]. — Access mode: https://e-courses.epo.org/pluginfile.php/89332/mod_label/intro/UnitaryPatent.pdf.
15. How to obtain a unitary patent: Overview [Electronic resource]. — Access mode: https://www.epo.org/applying/european/guide-up/html/e/uppg_b_i.html.
16. The territorial scope of a Unitary Patent [Electronic resource]. — Access mode: https://www.epo.org/applying/european/guide-up/html/e/uppg_a_iii_4.html.
17. The European Patent Register and the Unitary Patent Register [Electronic resource] // European Patent Office. — 18 p. — Access mode: https://e-courses.epo.org/pluginfile.php/89644/mod_resource/content/2/4.%20Y.S%3A1nchez_IT%20WS%20Unitary%20Patent.pdf.
18. Latest developments regarding the Unitary Patent [Electronic resource] / Unitary Patent IT Workshop, 7–8 April 2022 // European Patent Office. — 12 p. — Access mode: https://e-courses.epo.org/pluginfile.php/89641/mod_resource/content/2/1.%20M.Ficsor%20UP_IT_workshop.pdf.
19. The Unitary Patent. Requesting unitary effect at the EPO [Electronic resource] // European Patent Office. — 23 p. — Access mode: https://e-courses.epo.org/pluginfile.php/90532/mod_resource/content/2/PL61-2022_presentation_unitaryeffect.pdf.
20. When will the Unitary Patent system start? [Electronic resource]. — Access mode: <https://www.epo.org/applying/european/unitary/unitary-patent/start.html>.
21. The Unitary Patent An introduction to the new system [Electronic resource]. — Access mode: <https://e-courses.epo.org/pluginfile.php/90531/>

- mod_resource/content/1/PL61-2022_presentation_introduction.pdf.
22. The Unitary Patent: an additional option enhancing the European patent system [Electronic resource]. — Access mode: https://www.epo.org/applying/european/guide-up/html/e/uppg_a_iv.html.
 23. Cost of a Unitary Patent [Electronic resource]. — Access mode: <https://www.epo.org/applying/european/unitary/unitary-patent/cost.html>.
 24. Statistics and trends centre [Electronic resource]. — Access mode: <https://www.epo.org/en/about-us/statistics/statistics-centre#/unitary-patent>.
 25. Concept of a Technology Classification for Country Comparisons Final Report to the World Intellectual Property Organisation (WIPO) [Electronic resource]. — Access mode: https://www.wipo.int/export/sites/www/ipstats/en/docs/wipo_ipc_technology.pdf.

REFERENCES

1. (2007). European Patent Convention (EPC 1973): A revised version of the European Patent Convention entered into force on 13 December 2007. *OJ EPO*, 3.
2. Drobiazko, V. S., Mindrul, A. V., Tverezenko, O. O., Rabortiahova, L. I., & Shtefan, O. O. et al.; Orliuk, O. P. (Ed.) (2010). *Pravove zabezpechennia sfery intelektualnoi vlasnosti v Ukraini v konteksti Yevropeiskoi intehratsii: kontseptualni zasady* [Legal protection of intellectual property in Ukraine in the context of European integration: conceptual foundations]. Kyiv, 464 p. [in Ukr.].
3. Androschuk, H. O., & Rabortiahova, L. I. (2018). *Patentne pravo: mizhnarodno-pravove rehuliovannia* [Patent law: international legal regulation]. Kyiv, 286 p. [in Ukr.].
4. Communication from the Commission to the European Parliament and the Council — Enhancing the patent system in Europe /COM/2007/0165 final/. EUR-Lex, Doc. 52007DC0165. Retrieved from: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A52007DC0165>.
5. Harhoff, D. (January 2009). *Economic Cost-Benefit Analysis of a Unified and Integrated European Patent Litigation System*. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/267839173_Economic_Cost-Benefit_Analysis_of_a_Unified_and_Integrated_European_Patent_Litigation_System.
6. Kapitsa, Yu. (2016). *Yedynyi yevropeiskyi patent i novi mozhlyvosti patentuvannia v Yevropeiskomu Soiuzi* [The single European patent and new patenting opportunities in the European Union]. *Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti* [Theory and practice of intellectual property]. 2, P. 17–27. [in Ukr.].
7. Council Decision of 10 March 2011 authorising enhanced cooperation in the area of the creation of unitary patent protection (2011/167/EU). Retrieved from: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32011D0167&from=EN>.
8. (2012). Regulation (EU) No. 1257/2012 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2012 implementing enhanced cooperation in the area of the creation of unitary patent protection. *OJ EPO*. 361, P. 1–8.
9. (2012). Regulation (EU) No. 1260/2012 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2012 implementing enhanced cooperation in the area of the creation of unitary patent protection with regard to the applicable translation arrangements. *OJ EPO*. 361, p. 89–92.
10. (2013). Agreement on a Unified Patent Court. *EUR-Lex, Doc. 42013A0620(01)*. Retrieved from: <http://https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A42013A0620%2B01%29>.
11. (2022). Rules relating to Unitary Patent Protection as adopted by decision of the Select Committee of the Administrative Council of the European Patent Organization of 15 December 2015 and as last amended by decision of the Select Committee of the Administrative Council of 23 March 2022. *OJ EPO*, A41. Retrieved from: <https://www.epo.org/law-practice/legal-texts/official-journal/2022/04/a41.html>.
12. (2022). Rules relating to Fees for Unitary Patent Protection (RFeesUPP) as adopted by decision of the Select Committee of the Administrative Council of the European Patent Organisation of 15 December 2015. *OJ EPO*, A42. Retrieved from: <https://www.epo.org/law-practice/legal-texts/official-journal/2022/04/a42.html>.
13. (April 2022). Unitary Patent Guide. 2nd edition. Retrieved from: <https://www.epo.org/en/legal/guide-up>.
14. The Unitary Patent package. An introduction to the new system and latest update. Retrieved from: https://e-courses.epo.org/pluginfile.php/89332/mod_label/intro/UnitaryPatent.pdf.
15. How to obtain a unitary patent: Overview. Retrieved from: https://www.epo.org/applying/european/guide-up/html/e/uppg_b_i.html.
16. The territorial scope of a Unitary Patent. Retrieved from: https://www.epo.org/applying/european/guide-up/html/e/uppg_a_iii_4.html.
17. The European Patent Register and the Unitary Patent Register. European Patent Office. 18 p. Retrieved from: https://e-courses.epo.org/pluginfile.php/89644/mod_resource/content/2/4.%20Y.S%C3%A1nchez_IT%20WS%20Unitary%20Patent.pdf.
18. (2022). Latest developments regarding the Unitary Patent. *Unitary Patent IT Workshop*, 7–8 April 2022. European Patent Office. 12 p. Retrieved from: https://e-courses.epo.org/pluginfile.php/89641/mod_resource/content/2/1.%20M.Ficsor%20UP_IT_workshop.pdf.
19. The Unitary Patent. Requesting unitary effect at the EPO. European Patent Office. 23 p. Retrieved from: https://e-courses.epo.org/pluginfile.php/90532/mod_resource/content/2/PL61-2022_presentation_unitaryeffect.pdf.
20. When will the Unitary Patent system start? Retrieved from: <https://www.epo.org/applying/european/unitary/unitary-patent/start.html>.
21. The Unitary Patent An introduction to the new system. Retrieved from: https://e-courses.epo.org/pluginfile.php/90531/mod_resource/content/1/PL61-2022_presentation_introduction.pdf.
22. The Unitary Patent: an additional option enhancing the European patent system. Retrieved from: https://www.epo.org/applying/european/guide-up/html/e/uppg_a_iv.html.
23. Cost of a Unitary Patent. Retrieved from: <https://www.epo.org/applying/european/unitary/unitary-patent/cost.html>.
24. Statistics and trends centre. Retrieved from: <https://www.epo.org/en/about-us/statistics/statistics-centre#/unitary-patent>.
25. Concept of a Technology Classification for Country Comparisons Final Report to the World Intellectual Property Organisation (WIPO). Retrieved from: https://www.wipo.int/export/sites/www/ipstats/en/docs/wipo_ipc_technology.pdf.

H. O. ANDROSHCHUK, PhD of Economics, Associate Professor

L. I. RABOTIAHOVA, Leading Researcher

EU PATENT SYSTEM: UNITARY PATENT AND PATENT COURT (Part 1)

Abstract. *The article examines the organizational, economic and legal aspects of the creation of a unified patent system of the EU, its role and place in the regional patent system, the stimulation of innovation, open to all European states. The article aimed at the issuance of a classic European patent, the procedures for obtaining a unified patent, organizational and economic advantages are analyzed (cost savings, compensation scheme) and possible disadvantages of a unified patent system for national offices. The unified patent system of the EU has become operational, a single patent is issued with a single effect on the territory of the EU member states that participate in the creation of a unified patent protection.*

Keywords: *European Patent Convention, classic European patent, regime of enhanced cooperation, unified patent system of the EU, unified patent, stimulation of innovation.*

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Андрощук Геннадій Олександрович — канд. екон. наук, доц., голов. н. с., Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності Національної академії правових наук України, вул. Казимира Малевича, 11, корп. 4, м. Київ, Україна, 03680; +38 (044) 200-08-76; genandro1@gmail.com; ORCID: 0000-0003-0781-9740

Работягова Людмила Іванівна — пров. н. с., Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності Національної академії правових наук України, вул. Казимира Малевича, 11, корп. 4, м. Київ, Україна, 03680; +38 (044) 200-08-76; rli@ukr.net; ORCID 0000-0002-5450-1607

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Androshchuk H. O. — PhD of Economics, Associate Professor, Chief Researcher, Scientific Research Institute of Intellectual Property of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, 11, K. Malevych Str., building 4, Kyiv, Ukraine, 03680; genandro1@gmail.com; +38 (044) 200-08-76; ORCID: 0000-0003-0781-9740

Rabotiahova L. I. — Leading Researcher, Scientific Research Institute of Intellectual Property of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, 11, K. Malevych Str., building 4, Kyiv, Ukraine, 03680; +38 (044) 200-08-76; rli@ukr.net; ORCID 0000-0002-5450-1607

<http://doi.org/10.35668/2520-6524-2024-2-02>

УДК 663.2

В. Л. ПРИБИЛЬСЬКИЙ, д-р техн. наук, проф.

І. М. БАБИЧ, канд. техн. наук, доц.

М. В. БОНДАР, канд. техн. наук, доц.

П. М. БОЙКО, канд. техн. наук, доц.

А. М. КУЦ, канд. техн. наук, доц.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ ТА АГРАРНОМУ СЕКТОРІ

Резюме. У статті досліджено важливість використання охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності в розрізі застосування їх для розвитку малих і середніх фермерських господарств, що матиме вирішальне значення для просування виробленої продукції в умовах ринкової економіки. Головна систем-